

Facultade de Belas Artes

Localización e contacto

Facultade de Belas Artes de Pontevedra

R/ Maestranza, 2
36002 Pontevedra

986 80 18 00

bbaa@uvigo.es

belasartes.uvigo.es

Equipo decanal

Decano

[Xosé Manuel Buxán Bran](#)

xmbuxanbran@yahoo.es

Vicedecano de relacións internacionais

[José Antonio Castro Muñiz](#)

internacional.bbaa@uvigo.es

Vicedecana de Organización Académica

[Araceli Liste Fernández](#)

Vicedecano de Cultura e Estudantado

[Ignacio Pérez-Jofre Santesmases](#)

Secretaría académica

María José Fariña Busto

Secretaría do Decanato

Maximino Villaverde Rodríguez

sdfba@uvigo.es

Secretaría de alumnado

Xefa de área académica

Clara Pérez Quiñones

Xefa de negociado da área académica

Ángeles Santiago Dopazo

Teléfono: 986801805

Fax: 986801883

Horario de atención ó público: de 9:00 a 14:00 h

Biblioteca

Biblioteca da Facultade de Belas Artes

A Biblioteca de Belas Artes forma parte do conxunto da Biblioteca Universitaria de Vigo (BUV) polo que se rexerá polo Regulamento da BUV aprobado en Xunta de Goberno o 27 de febreiro de 2002 e pola Normativa de Préstamo.

Fondos

A Biblioteca de Belas Artes conta con trinta e oito títulos de publicacións periódicas e dezanove mil títulos de monografías, a maioría de acceso directo na sala.

Servizos

Lectura en sala.

Préstamo a domicilio de fondos bibliográficos de tódala Biblioteca Universitaria.

O usuario terá á súa disposición na sala unha fotocopiadora de tarxeta dependente do servizo de reprografía da facultade. Os servizos máis especializados (como ó acceso a internet para buscas bibliográficas, consulta asistida en bases de datos, etc...) así como a dirección, xestión e coordinación de tódalas bibliotecas do Campus de Pontevedra atópanse na Biblioteca Central do Campus.

Técnicos especialistas

Berta Gosende Vidal (quenda de mañá)

Antonio José Rodríguez Fernández (quenda de tarde)

Dirección

Facultade de Belas Artes

Rúa Maestranza, 2

36002 Pontevedra

España

Teléfono

986 801 836

Correo electrónico

presbel@uvigo.es

Horario

Luns a venres de 8.30 h a 20.45 h

Catálogo

O catálogo recolle tódolos fondos da Biblioteca da Universidade de Vigo e pódese consultar a través de internet.

http://biblio.cesga.es/search*gag

Redes sociais

<https://twitter.com/bibbelas>

<https://www.pinterest.com/bibbelas/>

Biblioteca Central do Campus de Pontevedra

Dirección

Faultade de Ciencias Sociais

Campus Universitario

36005 Pontevedra

España

Teléfono

986 802 006

Correo electrónico

dirbcp@uvigo.es

Subdirección

986 801 996

subdibcp@uvigo.es

Hemeroteca

986 801 996

hembcp@uvigo.es

Referencia

986 802 001

refbcp@uvigo.es

Catalogación

986 802 001

cata1bcp@uvigo.es

Préstamo

986 802 002

presbcp@uvigo.es

Laboratorios e obradoiros

Obradoiros multiusos

Técnicos especialistas responsables

Fernando Portasany Fernández

Eduardo Calzado Díaz

Horario

Luns a venres de 10.00 h a 17.00 h

Estes obradoiros están a cargo de técnicos especialistas que supervisan e apoian o traballo de investigadores e estudantes, proporcionando o asesoramento técnico necesario. Os obradoiros están dotados de ferramenta de man e maquinaria específicas.

Obradoiro de metal

Maquinaria e ferramenta para o traballo en metal: ferramenta de corte, pregado, soldadura, taladro, etc.

Obradoiro de madeira

Maquinaria e ferramenta para o traballo da madeira: escuadradoras, serras de disco e cinta, cepilladora, traladros de columna, etc.

Obradoiro de cerámica

Fornos cerámicos, tornos e outros medios para o traballo en barro e a cerámica.

Obradoiro de plástico

Espazo adecuado para aplicar procesos con plásticos e resinas. Maquinaria e ferramenta para manipulación de plásticos.

Obradoiro de baleirado e outros procedimentos

Espazo axeitado para a manipulación de escaiola e materiais similares.

Obradoiro de microfusión

Espazo para técnicas de molde especiais, dotado de instalacións de microfusión.

Obradoiro de serigrafía

Infraestrutura e maquinaria para a serigrafía: realización de pantallas por medios fotomecánicos, sistemas informáticos, distintos medios de estampación. Cabina de pintura a pistola. Instalación para aplicar pinturas e vernices con técnicas aerográficas.

Aula de internet

A aula de internet está asistida por un bolseiro da Universidade de Vigo. Nela os estudantes dispoñen de equipamentos informáticos para a realización de traballos e de acceso a Internet para consultas relacionadas cos seus estudos.

Laboratorio de audiovisuais

O laboratorio de Audiovisuais está destinado á investigación e á docencia. Dispón de vinte postos dotados con equipamentos de edición dixital.

Laboratorio de informática

O laboratorio de Informática está destinado á investigación e á docencia. Dispón de vinte postos dotados con equipamentos informáticos para edición de imaxe dixital, 3D, deseño de páxinas Web e tratamento fotográfico dixital.

Laboratorio de técnicas gráficas

Técnico especialista responsable

José Angel Zabala Maté

O laboratorio de Técnicas gráficas está destinado á docencia e investigación. Dispón de instalacións para gravado calcográfico.

Laboratorio de fotografía e vídeo

Técnico especialista responsable

Andrés Pinal Rodríguez

Espazo de capacidade media. Dotado de diferentes medios de iluminación continua e de flash, tanto cenital coma de chan, móbiles e regulables de forma centralizada. Dispón de paredes con illamento acústico e de paneis móbiles para a elaboración de cromas.

Grao en Belas Artes

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P01G010V01101	Antropoloxía: Antropoloxía da arte	1c	6

P01G010V01102	Expresión artística: Debuxo- Forma	1c	12
P01G010V01103	Informática: Técnicas informáticas	1c	6
P01G010V01104	Técnicas pictóricas	1c	6
P01G010V01201	Expresión artística: Materia- Cor	2c	12
P01G010V01202	Historia: Historia da arte	2c	6
P01G010V01203	Técnicas escultóricas	2c	6
P01G010V01204	Técnicas fotográficas	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía: Antropoloxía da arte				
Materia	Antropoloxía: Antropoloxía da arte			
Código	P01G010V01101			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Moraza Pérez, Juan Luís			
Profesorado	Estarque Casas, Fernando Lage Veloso, Carmen Moraza Pérez, Juan Luís			
Correo-e	julumoraza@gmail.com			
Web	http://escultura.uvigo.es/web			
Descrición xeral	Estudo da comunidade humana, dos seus comportamentos e da complexa estrutura de relacións na que a arte se desenvolve. Aproximación á experiencia artística desde unha perspectiva antropolóxica; aproximación ás dimensións antropolóxicas da experiencia artística.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade
C1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade
C8	Cofecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo
C35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno
C37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecemento da arte no contexto cultural.

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C2	D3
A4	B4	C3	D5
A5	B5	C4	D6
	B6	C5	D7
	B7	C6	D8
	B8	C7	D9
	B9	C8	D10
	B10	C12	D12
	B11	C13	D13
	B12	C14	D14
		C15	D15
		C17	D16
		C19	D17
		C22	D18
		C35	D19
		C37	D20
		C57	D21
		C58	D22
		C59	D23
		C60	
		C61	
		C62	
		C63	
		C65	
		C67	
		C69	

Coñecemento da arte no contexto cultural actual.

C1
C4
C37

Coñecemento dos sistemas simbólicos e de significados da cultura.

C2	D6
C8	D9
C40	D12
C66	

Coñecemento da arte en relación a outros modos de facer, crer, coñecer e saber.

A5	B6	C4	D1
	B8	C8	D2
	B9	C9	D3
	B10	C18	D7
	B12	C26	D8
	B13	C37	D15
		C64	D18
		C66	

Coñecemento de funcións da arte no contexto cultural e no ámbito social.

A3	B1	C4	D1
	B4	C12	
		C13	
		C37	

Capacidade básica para recoñecer a arte no contexto cultural.

C2	D3
C8	D4
C20	D6
C33	D7
C37	

Capacidade básica para comprender os significados simbólicos da produción artística e cultural.

B6	C2
B14	C4
	C37
	C51
	C53

Capacidade para o recoñecemento das estruturas ***sociopolíticas nas que se inseren as obras artísticas.

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C3	D4
A5	B5	C4	D5
	B8	C8	
		C11	
		C13	
		C37	

Habilidade básica para recoñecer a arte como modo de relación social.

C1 D2
C2 D4
C2 D5
C4 D6
C4
C5
C8
C14
C21
C27
C30
C31

Contidos

Tema

PARTE *I. De arte, antropoloxía. Introducción á antropoloxía da arte.	1. Antropoloxía no *antropoceno. O suxeito da antropoloxía. 2. Obxecto da antropoloxía. Noción de Cultura. 3. A arte como obxecto da antropoloxía. dimensións antropolóxicas da experiencia artística. 4. Antropoloxía da Beleza. 5. Antropoloxía da (*in) utilidade. Ornamento e Monumento. 6. Antropoloxía do traballo creador.
PARTE *II. Introducción á antropoloxía da arte.	7. Os *alucinógenos no mito. 8. Plantas, *chamanismo e estados de consciencia. 9. O himno *homérico a *Demeter 10. A procura do *self. 11. A mente *holotrópica.
PARTE *III. A construción cultural da realidade e a representación.	12. A construción da realidade. 13. Antropoloxía e feminismo. 14. O campo e o ámbito artístico.
EPÍLOGO. Antropoloxías no *antropoceno (*II).	15. Antropoloxía e autoría na era da Intelixencia artificial. A arte como antropoloxía analítica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	3	12	15
Seminario	10	25	35
Resolución de problemas	10	25	35
Lección maxistral	20	43	63

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Asistencia a charlas con debates realizados en clase por artistas en medios ou soportes non considerados na arte occidental, o que facilita a comprensión de varios dos obxectivos da materia e a valoración doutras sensibilidades artísticas.
Seminario	Actividades en grupo enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permitan profundar ou complementar os contidos da materia. Os puntos de partida para estes seminarios xorden do traballo de campo dos alumnos, da lectura previa de textos propostos, e da proxección de películas e documentais.
Resolución de problemas	O alumno debe facer unha lectura comprensiva de textos sobre Antropoloxía e Antropoloxía da arte, organizar a recollida de datos do seu contexto persoal e presentalos ante os compañeiros. O alumno terá que utilizar as perspectivas propias da Antropoloxía para a comprensión do fenómeno artístico.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos básicos da materia obxecto de estudo mediante a proxección de presentacións en *PowerPoint que estarán a disposición dos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Eventos científicos	O profesor recomendará a asistencia dos alumnos a determinados eventos atendendo aos intereses persoais da cada alumno.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Observación da actitude e participación do alumno na dinámica da clase e especialmente nos Seminarios. Realización de tarefas en entrega de traballos.	50	C1 C2 C4
Lección maxistral	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50	B13 C1 C2 C4

Outros comentarios sobre a Avaliación

La evaluación será continua, *basada tanto en la realización como en la presentación de los trabajos presentados por los diferentes profesores; y *se puede tomar una prueba final. Habrá una prueba escrita, con base en los contenidos de la asignatura, para los exámenes de julio y fin de carrera, en el horario de cierre que para tal efecto determine la Junta de Facultad.

Pruebas de evaluación de habilidades de aprendizaje que incluyen preguntas abiertas sobre un tema que los estudiantes deben desarrollar, relacionar, organizar y presentar de manera concisa.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Méndez, Lourdes, **Antropología de la producción artística**, Síntesis, 1995

Morris, Desmond, **El zoo humano**, Plaza y Janés, 1974

V.V.A.A., **El camino a Eleusis**, Fondo de Cultura Económica, 2003

Gell, Alfred, **Arte y Agencia**, Paradigma, 2016

Bibliografía Complementaria

Alcina Franch, José, **Arte y antropología**, Alianza, 2004

Bohannon, **Para raros, nosotros**, Akal, 1992

Clifford, James, **Dilemas de la cultura: Antropología, Literatura y Arte en la perspectiva posmoderna**, Gedisa, 1995

Harris, Marvin, **Vacas, cerdos, guerras y brujas**, Alianza, 1992

Strauss, Levi, **El pensamiento salvaje**, Fondo de Cultura Económica, 2002

Swift, Jonathan, **Viajes de Gulliver**, Cátedra, 2007

Recomendacións

Outros comentarios

A avaliación será continua, *baseada tanto na realización e presentación de traballos oportunamente expostos polos diferentes profesores; e *poderá realizarse unha proba final. Realizarase unha **prueba escrita, baseada nos contidos da *materia, para as convocatorias de Xullo e Fin de Carreira, en péchalas determinadas a tal efecto pola Xunta de Facultade.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión artística: Debuxo-Forma				
Materia	Expresión artística: Debuxo-Forma			
Código	P01G010V01102			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Lapeña Martínez, María Elena			
Profesorado	Bermejo Arrieta, María Natividad Fernández Olivera, María Luísa Lapeña Martínez, María Elena			
Correo-e	ele@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Indagación nas posibilidades formais e estruturais do debuxo. O debuxo como maneira de ver ou crear formas e estruturas *bidimensionales e *tridimensionales. A ampliación da noción de debuxo cara a un territorio con precisión e imprecisión de fronteiras. Experimentar o debuxo como escritura persoal e selo *intransferible.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos dos procedementos, materiais e útiles do debuxo.	C9
Coñecementos básicos de métodos de produción do debuxo.	C9 C12 C14
Coñecemento do vocabulario conceptual e formal do debuxo.	C6 C7
Coñecementos básicos dos sistemas naturais e artificiais para comprender, concibir e estruturar formas no espazo.	C9
Capacidade para representar conceptos e formas a través do debuxo.	C31 C42
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a análise visual.	C42
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a creación, análise, desenvolvemento B2 e transmisión de ideas.	C31 C42
Capacidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	C31 C36 C42

Capacidade básica para xerar e transformar unha imaxe con técnicas de debuxo-forma	C31 C42
Capacidade para desenvolver a análise e a creación de formas artísticas.	C25 C31
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais do debuxo.	C42
Capacidade para desenvolverse no espazo *bidimensional e *tridimensional.	C31 C42
Habilidade para a representación e a análise a través do debuxo.	C42 C43
Habilidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	C42 C43
Habilidade para o uso da forma na creación.	C42 C43
Habilidade para o traballo en diferentes escalas.	C42 C43

Contidos

Tema	
1. Maneiras de ver.	O debuxo como instrumento de percepción e rexistro do pensamento. O debuxo como maneira de ver a forma. Cuestión de enfoque / desenfoque, continuidade / discontinuidade.
2. *Morfología e *morfogénesis.	Creación de formas e estruturas permanentes ou efémeras. Representación / presentación de formas e espazos reais ou imaxinarios. Espazos de figuración e abstracción.
3. O debuxo como idea e forma orixinaria nas obras de arte.	Equilibrio e tensión dinámica en composicións e estruturas. Sentido do ritmo e movemento na relación entre liñas, manchas e espazos en branco. Cada parte en relación ao todo. Correspondencia fondo-figura. Volume e profundidade. O debuxo como forma, garabato e columna vertebral da arte.
4. O debuxo como obra de arte	Semellanzas entre as cuestións tradicionais e contemporáneas do debuxo. Sobre as diversas maneiras de debuxar en relación á *multiplicidade de *trazadores e maneiras de ver. O debuxo como sombra, límite e percorrido. O erro como pórtico do descubrimento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	94	120	214
Debate	4	30	34
Saídas de estudo	4	0	4
Presentación	8	30	38
Lección maxistral	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre teoría e práctica artística. Traballos individuais ou en grupo que potencian a capacidade receptiva e imaxinativa.
Debate	Nestes debates compártense as lecturas realizadas durante o curso. Contribución oral/ escrita por parte do estudante acerca da selección particular de libros, catálogos e textos escollidos. Trátase de buscar recursos e fontes diversas para a investigación das cuestións esenciais do debuxo.
Saídas de estudo	Visita ao Museo Serralves (Oporto).
Presentación	Presentación final que fai o estudante dos traballos de aprendizaxe autónoma. A través dunha breve exposición manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con proxección de imaxes, cun método analóxico que busca semellanzas e puntos de contacto nas fronteiras do debuxo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención personalizada no horario de aprendizaxe presencial, no momento no que se realizan as prácticas artísticas na aula.

Debate	Debates críticos artísticos como metodoloxía de aprendizaxe presencial. O estudante comparte as súas experiencias de aprendizaxe autónoma, por exemplo, a súa selección particular de lecturas bibliográficas sobre debuxo-forma.
Presentación	Participación activa no horario de aprendizaxe presencial, no momento no que se realizan as presentacións de traballos na aula. A través dunha breve exposición o estudante manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Avaliación progresiva da asimilación de contidos, do grao de resolución dos exercicios que corresponden á aprendizaxe presencial e da participación activa nas indagacións. Moi importante a asistencia e o grao de interese do estudante.	50	C6 C7 C9 C12 C14 C25 C31 C36 C42 C43
Debate	Avaliación das lecturas.	10	B2 C6 C7 C9 C12 C14 C25 C31 C36 C42 C43
Presentación	Avaliación do resto das tarefas realizadas durante o curso en aprendizaxe autónoma.	40	B2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria extraordinaria de xullo: A proba consiste na presentación de todos os exercicios do curso.

Convocatoria extraordinaria de fin de carreira: A proba consiste na presentación de todos os exercicios do curso.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARNHEIM, Rudolf, **Arte y percepción visual**, Alianza Editorial, 1979

BELJON, J.J., **Gramática del arte**, Celeste, 1993

BERGER, John, **Sobre el dibujo**, Gustavo Gili, 2011

BERGER, John, **Algunos pasos hacia una pequeña teoría de lo visible**, Ardora, 1997

DONDIS, D. A., **La sintaxis de la imagen**, Gustavo Gili, 1992

MUNARI, Bruno, **El cuadrado: más de 300 ejemplos ilustrados sobre la forma cuadrada**, Gustavo Gili, 1990

MUNARI, Bruno, **El triángulo: más de 100 ejemplos ilustrados sobre el triángulo equilátero**, Gustavo Gili, 1999

PIRSON, Jean-François, **La estructura y el objeto: (ensayos, experiencias y aproximaciones)**, PPU, 1988

VALÉRY, Paul, **Piezas sobre arte**, Visor, 1999

VINCI, Leonardo da, **Tratado de Pintura**, Akal, 2007

VV.AA., **Repentirs**, Musée du Louvre, Editions de la Réunion des musée, 1991

WILLIAMS, Christopher, **Los orígenes de la forma**, Gustavo Gili, 1984

Bibliografía Complementaria

VV.AA., **Vitamin D, New Perspectives in drawing**, Phaidon, 2005

VV.AA., Gómez Molina (coord.), **Las lecciones del dibujo**, Cátedra, 1995

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Informática: Técnicas informáticas				
Materia	Informática: Técnicas informáticas			
Código	P01G010V01103			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Castro Muñiz, José			
Profesorado	Castro Muñiz, José Cuba Taboada, Miguel Dopico Castro, Marcos Dopico Rodríguez, Patricia Fernández Alonso, Roi			
Correo-e	koimandala@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo o coñecemento e utilización de técnicas informáticas para a creación artística. Indagación nas posibilidades informáticas aplicadas á arte. Ficción e realidade nos modos de ver.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B1	Capacidade de xestión da información.
B2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística
C45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos

Resultados previstos na materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento dos fundamentos da informática.		C6 C7 C9
Coñecementos básicos de tratamento da imaxe dixital.		C7 C9
Coñecementos básicos de ofimática.	B2	C9
Coñecementos básicos de internet e comunicación dixital.	B1 B2	C6 C7
Coñecementos do vocabulario informático básico.		C6 C7
Capacidade de entender as aplicacións da informática ao estudo, a análise e a investigación.	B1 B2	C32
Capacidade de comprensión dos recursos informáticos aplicados á creación artística.		C31 C32 C43

Capacidade para entender o valor interdisciplinar da informática.		C34
Habilidades básicas no manexo de dispositivos e recursos informáticos.		C42
		C43
Habilidade para manexar a nivel básico programas de procesamiento de textos, manipulación de imaxes, navegación web e presentación multimedia.	B2	C36
		C45
Habilidade para aplicar a informática en procesos creativos.		C31
		C32
		C42
		C43
Habilidade para atopar recursos en internet e aplicalos ao estudo e aos procesos creativos.	B2	C32
		C36
		C42

Contidos

Tema		
Creación dixital artística.	Coñecementos do vocabulario básico informático para a creación artística dixital. Aplicación do programa *Photoshop en procesos artísticos. Aprender a compor e crear con técnicas informáticas.	
Proxecto, proceso e resultado.	As novas tecnoloxías como principio subxacente ou fin de traxecto na obra de arte. As técnicas informáticas como un medio para desenvolver tanto proxectos, como procesos e resultados finais na creación artística.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	47	91	138
Presentación	8	4	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre a teoría e a práctica en procesos de creación de imaxes artísticas dixitais. Traballos individuais ou en grupo que potencien capacidades imaxinativas no manexo de técnicas informáticas.
Presentación	Presentación final que fai o estudante dos traballos de aprendizaxe presencial e autónoma. A través dunha breve exposición manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre teoría e práctica no proceso de creación de imaxes artísticas dixitais. Traballos individuais ou en grupo que potencien as capacidades imaxinativas no manexo de técnicas informáticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Avaliación progresiva da asimilación de contidos, do grao de resolución e calidade dos exercicios realizados durante o curso. Fundamental a asistencia, o grao de interese e participación activa do estudante.	50	B1 C6 C31 C32 C34 C42 C43
Presentación	Avaliación final de todas as tarefas realizadas na aprendizaxe presencial e autónoma.	50	B2 C7 C9 C36 C45

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas das convocatorias extraordinarias consisten na presentación de todos os exercicios do curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Mantéñense as mesmas probas de avaliación progresiva para todos aqueles que presentan os traballos segundo calendario docente proposto polo profesor. Con entregas mensuais o longo do cuatrimestre.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

DELGADO, José María, **Photoshop CS6**, Anaya Multimedia, 2012

DONDIS, D. A., **La sintaxis de la imagen**, Gustavo Gili, 1992

Fontcuberta, Joan, **Zonas de penumbra**, Actas, 2000

Fontcuberta, Joan, **La cámara de Pandora. La fotografía@ después de la fotografía**, Gustavo Gili, 2010

ISLA, José, **Ninfografías-infomanías. Poéticas fotográficas en la era digital**, Ayuntamiento de Madrid, Conde Duque, 2001

MANOVICH, Lev, **El lenguaje de los nuevos medios de comunicación: la imagen en la era digital**, Paidós Comunicación, 2011

MOURE, Gloria, **Sigmar Polke. Pinturas, fotografías y películas**, Ediciones Polígrafa, 2005

STEUER, Sharon, **Arte y creatividad con Photoshop**, Anaya multimedia, 2002

TRIBE, Mark, JANA, Reena, **Arte y nuevas tecnologías**, Taschen, 2006

VV.AA., **Vitamin Ph: New perspectives in photography**, Phaidon, 2006

VV.AA., Gómez Molina (coord.), **Máquinas y herramientas de dibujo**, Cátedra, 2002

Adobe Photoshop CS5 http://help.adobe.com/es_ES/photoshop/cs/using/photoshop_cs5_help.pdf,

http://helpx.adobe.com/es/photoshop/topics.html#dynamicpod_reference,

<http://erikjohanssonphoto.com/>,

<http://www.bitsenimagen.com/chuck-close-pasa-de-pintar-pixeles-imprimirlos-galeria>,

Valero Sancho, José Luis, **La Infografía. técnicas, Análisis y Usos periodísticos**, Universidad Autónoma de Barcelona, 2001

Gómez Alonso, Rafael, **Análisis de la Imagen, Estética Audiovisual**, Laberinto, Comunicación, 2001

Dawn Ades, **Fotomontaje**, ED. Gustavo Gili, 2002

Vicente Peña Timón, **Narración audiovisual, Investigaciones**, Laberinto, Comunicación, 2001

Carrillo, Jesús, **Arte en la Red**, Cátedra, 2004

Medina Beiro, Jorge Miguel, **Tipografía digital**, Anaya (Multimedia), 2001

Dough Aitken, **Broken screen, Expanding the image Breaking the narrative**, D.A.P Dist. ART.Pub., 2006

Danto C. Arthur, **Después del Fin del Arte. El Arte Contemporáneo y el linde de la historia**, Paidós Transiciones, 1999

Toda a bibliografía incluída na guía docente está enfocada a auto-aprendizaxe nas horas de traballo,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Produción artística: Imaxe II/P01G010V01602

Proxectos gráficos dixitais/P01G010V01908

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas pictóricas				
Materia	Técnicas pictóricas			
Código	P01G010V01104			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Hernández Sánchez, Jesús			
Profesorado	Alonso Blanco, Fruela Hernández Sánchez, Jesús Pinal González, Andrés			
Correo-e	jhs@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de técnicas pictóricas ten como finalidade introducir aos alumnos/as no problema da creación artística a través dos soportes e os materiais pictóricos. A materia está enfocada a que o alumnado adquira un tipo de coñecemento teórico e practico da pintura como forma de coñecemento. As clases na aula e no taller complementásense cando a ocasión o requira con proxeccións de imaxes e coloquios.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos dos materiais e útiles propios da práctica pictórica.	C12
Coñecementos básicos dos procedementos aplicados á creación pictórica.	C12 C14
Coñecementos básicos de métodos de produción pictórica.	C9
Coñecemento do vocabulario e do código pictóricos.	C5 C6 C7
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais pictóricos.	C12 C31 C32
Capacidade para xerar e xestionar de forma básica unha imaxe pictórica.	C31 C32
Habilidade para construír unha pintura nas súas diferentes técnicas nun nivel básico.	C31 C32 C42 C43
Habilidade para xerar sistemas de produción pictórica nun nivel básico.	C31 C42 C43

Contidos

Tema

1. Soportes e **imprimaciones	Diferentes *materiais para soportes pictóricos (*ríxidos, papel *e flexibles). Bases e **imprimaciones *fundamentais. Formulación, elaboración *e aplicación para las diferentes técnicas.
2. Fundamentos básicos sobre técnicas pictóricas	Pintura *ao óleo, pintura acrílica, acuarela, e serigrafía, (desenvólvense procesos técnicos que *sexan posibles dentro de *os recursos existentes limitados).
3.- Disolventes *e **aglutinantes	*Naturais *e sintéticos. *Auga, **trementina, **white **spirit,... *Auga, aceites de **linaza, de *noces....
4.- *Materiais *e útiles para el *exercicio de la pintura	**Pigmentos, resinas, *vernices, aceites, aditivos, **brochas, *pinceis, **aerógrafos, **espátulas, *tento,....

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	40	90	130
Debate	4	0	4
Presentación	2	0	2
Resolución de problemas	6	0	6
Lección maxistral	8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Cunha atención personalizada a cada *estudiante, traballaranse las diferentes modalidades del *coñecemento pictórico a través de *os procesos prácticos. *Partindo de la base de que el *coñecemento de la técnica de la pintura adquirese fundamentalmente a través de la práctica de *os diferentes procesos pictóricos, trátase de impartir la adquisición de *os *primeiros *coñecementos en torno a *os métodos, instrumentos *e procesos técnicos que *interveñen nel *exercicio de la pintura.
Debate	Trátase de *pór en valor *e crítica entre las *e *os *estudiantes *os diferentes *exercicios pictóricos *desenvolvidos nel aula *e nel *traballo autónomo *desenvolvidos. Trátase tamén de debates o redor de textos teóricos e literarios propostos polos docentes.
Presentación	Presentar a las/*os *estudiantes el *formulación *xeral, conceptos, *contidos *e procesos sobre *os diferentes *procedementos básicos de las técnicas *e *materiais a considerar en la pintura. Exporase la planificación de la materia a *o ancho del semestre *e *os diferentes *exercicios pictóricos a *desenvolver por cada *estudiante.
Resolución de problemas	Trátase de que las *e *os *estudiantes *saiban resolver cuestións *fundamentais de representación artística a través de la técnica *e *os *materiais pictóricos.
Lección maxistral	El profesorado impartirá clases teóricas dirigidas a la enseñanza aprendizaxe de la preparación de soportes pictóricos y las enseñanzas relativas a la aplicación de los diferentes procedimientos y técnicas pictóricas referidos en los contenidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	El profesor tutelaré *os *traballos que se realicen nel aula, *facendo un seguimiento individual de *os *exercicios, *resolvendo *cantos problemas preséntense en la *execución de *os distintos *traballos de pintura. De igual modo, *fará un labor tutelada sobre *os diferentes *desenvolvementos *levados a cabo nel *traballo autónomo realizado a *o ancho del semestre.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Traballo tutelado	Resolución adecuada das diferentes técnicas, *exercicios *e prácticas nel *traballo do taller presencial e autónomo *levado a cabo polo estudante.	50	C5 C6 C7 C12 C32 C43
Resolución de problemas	Solución adecuada e de calidade en cada traballo realizado. Resolver adecuadamente os problemas básicos derivados da aplicación técnica e dos *materiais pintura empregados	50	C9 C14 C31 C42

Outros comentarios sobre a Avaliación

La *avaliación es continua *e desenvólvese a través del *formulación *e resolución de *exercicios de técnicas pintura a *desenvolver nel aula *e nel *traballo autónomo *levado a cabo. Cada *exercicio será *avaliado por las/os docentes en *tempo *e forma que corresponda *e determínese.

La *cualificación final será la media de la suma de *os diferentes *exercicios *expostos nel *traballo tutelado en aula, el *traballo autónomo realizado *e la adecuada resolución de problemas.

Serán de *obligada asistencia las horas *presenciais para la *avaliación del 100% de la materia. La no asistencia a las clases *presenciais *e la na realización del *traballo **tutelado autónomo será motivo de na superación de la materia.

Las *e *os *estudiantes *terán que mostrar, a través dun autocontrol horario, que realizan *o seu *traballo **tutelado autónomo hasta completar las horas de dedicación que le corresponden.&***nbsp;

La convocatoria común es la resultante de la *avaliación continua *e la suma *e media de las diferentes *cualificacións de *os *exercicios tutelados *e resolución de problemas realizados durante el semestre. Para superar la materia es necesario e imprescindible presentar a las/os docentes todos *os *exercicios *expostos a *o ancho del *desenvolvemento de la materia. *Os *exercicios incluirán *tamén lectura de textos *e controis de lectura e probas dos textos obrigados. La no presentación dun chan *exercicio de *os realizados *levará a no superar la materia.

En las convocatorias extraordinarias *e fin de *carreira, las *e *os *estudiantes deberán examinarse de *os *mesmos *contidos *e realizando *os&***nbsp; *mesmos *exercicios que en la convocatoria común para superar la materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Huertas Torrejón, Manuel, **Materiales, procedimientos y técnicas pictóricas I y II**, Akal Editores, 2004

Deleuze, Gilles, **Pintura. El concepto de diagrama**, Ed. Cactus, 2007

Bibliografía Complementaria

Doerner, M., **Los materiales de pintura y su empleo en el arte**, Reverté, D.L, 2002

Smith, Ray, **Manual del Artista. Herramientas, materiales, procedimientos, técnicas**, Herman Blume, 2008

Shiner, Larry, **La invención del arte**, Ed. Paidós, 2004

Guasch, Ana María, **El arte del siglo XX: del posminimalismo a lo multicultural**, Alianza Editorial, 2000

Guasch, Ana María, **El arte en la era de lo global**, Alianza Editorial, 2016

Da Vinci, Leonardo, **Tratado de Pintura**, Akal Editores, 2004

González Cuasante, José María, **Introducción al color**, Akal Editores, 2005

Vila Matas, Enrique, **Historia abreviada de la literatura portátil**, Ed. Anagrama, 1985

Vidal Folch, Ignacio, **La cabeza de plástico**, Ed. Anagrama, 1999

Vila Matas, Enrique, **Kassel no invita a la lógica**, Ed. Seix Barral, 2014

Hernández, Miguel Angel, **El instante del peligro**, Ed. Anagrama, 2015

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Pintura/P01G010V01404

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Outros comentarios

Por tratarse dunha materia eminentemente práctica *cuxo coñecemento se adquiere *resolvendo *os fundamentos en la continua aplicación de procesos *e *procedementos, la presencia *e asistencia de las *e *os *estudiantes es básica e

imprescindible.

Apreciando como de gran valor *aquella sentenza que afirma que "a pintar apréndese pintado", será esencial que las/*os *estudiantes *aproveiten de modo eficaz todas las horas de *traballo tutelado para la práctica pictórica, tanto las que son de modo presencial con el profesorado como las que son de *traballo autónomo. La *materia enfócase, como se pode apreciar en *a súa planificación docente, con 130 de las 150 horas, a el *traballo tutelado que debe *llevar a cabo cada *estudiante. al planificación implica que el *mellor modo de abordar la *ensino-*aprendizaxe de las diferentes técnicas pictóricas *ten *a súa base *e fundamento en comprender la *natureza del *coñecemento de la pintura *e aprender a aplicar de forma correcta *e adecuada *os seus procesos técnicos *manuais *e mecánicos-*manuais con la mediación tutelada desde el *coñecemento del profesorado.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión artística: Materia-Cor				
Materia	Expresión artística: Materia-Cor			
Código	P01G010V01201			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento				
Coordinador/a	Fariña Busto, María José			
Profesorado	Cuba Taboada, Miguel Fariña Busto, María José Fernández Prada, María Elena Ortuzar González, Mónica			
Correo-e	pepa@coag.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia constitúe unha introdución, desde unha perspectiva interdisciplinar, aos procesos de creación básicos derivados do uso dos materiais e da cor na arte.			
	Complementase con outras materias de 1º e 2º curso que introducen ao estudante no manexo disciplinar de materiais e técnicas diversas.			
	Esta materia, que pertence á Formación Básica, é fundamental no cadro xeral da titulación, xunto a outras materias similares ("Expresión artística. Debuxo-Forma") que conforman o módulo de Procesos Artísticos, que dotan ao estudante de ferramentas necesarias para abordar e profundar en procesos disciplinares e multidisciplinares de produción artística.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.
C1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.
C20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos de métodos de produción a través da materia.	C6 C9 C12 C14 C31
Coñecementos dos códigos cromáticos.	C6 C12

Coñecemento da cor desde o contexto cultural.	B15	C2 C6 C36
Coñecemento do contido cultural asociado aos materiais.	B15	C6 C36
Coñecementos básicos de métodos de produción a través da cor.		C6 C9 C12 C14 C31
Capacidade para o desenvolvemento expresivo da materia.		C19 C42
Capacidade para a percepción do espazo, o volume e a cor.		C19
Capacidades para desenvolver a análise e a creación de formas artísticas.		C1
Capacidade para traballar no bidimensional e o tridimensional.		C20 C31
Habilidade para o manexo da materia desde un punto de vista estético.		C12 C42
Habilidades básicas para a manipulación de materiais diversos.		C12 C42
Habilidades básicas para a representación a través da cor.		C42
Habilidades para o manexo da cor nos seus diferentes contextos.		C12 C42

Contidos

Tema	
CAMPO FENOMENOLÓXICO	Física da cor. A luz e a cor Fenómenos perceptivos. Sensacións cromáticas.
TEORÍA E PRÁCTICA DA COR	Teorías da cor: Goethe, Chevreul, Albers. Pigmentos: inorgánicos, orgánicos e sintéticos. Círculo cromático. Armonías. Sensación cromática: ton, luminosidade, saturación. A cor na composición.
MATERIA E COR NA PRÁCTICA ARTÍSTICA	A cor como feito cultural e os seus significados. Cor e materia: realidade e representación.
OS MATERIAIS ARTÍSTICOS	A materia e o material. A materia como feito cultural. O material escultórico.
MATERIA E FORMA	Relacións formais e compositivas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	12	0	12
Traballo tutelado	95	178	273
Presentación	12	2	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia, dos seus obxectivos e das actividades a realizar ao longo do cuatrimestre.
Lección maxistral	Sesións teóricas destinadas á exposición de contidos teóricos, e á presentación das propostas dos traballos e exercicios a desenvolver na aula.
Traballo tutelado	Actividade nuclear da materia. Cada estudante resolverá os diferentes traballos e exercicios propostos polo profesorado. Os traballos, que terán un carácter práctico e/ou creativo, deberán realizarse e presentarse no aula (do mesmo xeito que os traballos externos e complementarios a cada un dos exercicios).
Presentación	Presentación oral individual dos traballos feitos por cada estudante. Está actividade está relacionada cos debates.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballo tutelado O estudante terá un seguimento persoal dos traballos, tanto de forma individual como en grupo dentro da aula.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Valorarase a asistencia e a participación nas sesións.	20	C1 C2 C6
Traballo tutelado	Valorarase a dedicación e o nivel de implicación en cada traballo, así como a capacidade de aportar solucións creativas. Ademais de valorar capacidades de adaptación do resultado final á formulación inicial proposta, apreciaranse as habilidades adquiridas no manexo formal e conceptual dos materiais e experimentación técnicas.	50	C2 C9 C12 C14 C19 C20 C31 C42
Presentación	Consiste na presentación oral do traballo de aula realizado, debendo argumentarse / xustificarse especificamente a solución adoptada . Valoraranse as capacidades de expresión oral e de transmisión da proposta, sendo fundamental a preparación previa do estudante en cada exposición.	30	C2 C6 C31 C36

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia sistemática, a implicación e a participación en clase son factores imprescindibles para a consecución dos obxectivos da materia. A actividade de docencia/aprendizaxe céntrase principalmente na resolución de traballos e exercicios na aula, polo que a asistencia puntual e participación en clase son factores imprescindibles para superar a materia. En consecuencia, e coa metodoloxía citada, establécese un sistema de avaliación continua pola que cada estudante poderá coñecer a súa situación na adquisición dos obxectivos en relación a cada traballo desenvolvido e presentado.

No caso de non superar a materia no prazo normal que marca a convocatoria común, a proba extraordinaria consistirá na repetición dos exercicios ou, noutros casos, nun maior desenvolvemento dos exercicios relacionados coas competencias que non foron acadadas no seu nivel mínimo esixido.

O alumnado que non haxa realizado durante o cuadrimestre os 2/3 dos exercicios propostos, na convocatoria extraordinaria deberá levar a cabo un traballo práctico específico, na aula de exame, relativo aos contidos da materia, ademais de presentar os traballos suspensos ou non presentados levados a cabo durante o curso.

Datas de convocatorias extraordinarias:

<http://belasartes.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ALBERS, Josef, **Interacción del color**, Alianza Editorial, 2010

DOERNER, Max, **Los materiales de pintura y su empleo en el arte**, Reverté, 1991

ECO, Humberto /CALABRESE, Omar, **El tiempo en la pintura**, Mondadori, 1988

GIACOMETTI, Alberto, **Escritos**, Síntesis, 2001

GUASCH, Ana María, **El arte en la era de lo global: De lo geográfico a lo cosmopolita: 1989-2015**, Alianza Editorial, 2016

GUASCH, Ana María, **El arte último del siglo XX: el posminimalismo a lo multicultural**, Alianza Editorial, 2000

ITTEN, Johannes, **Arte del color. Aproximación subjetiva y descripción objetiva del arte**, Edebé, 1987

MOSCROP, Barry, **El gran libro del color**, Editorial Blume, 1982

SMITH, Ray, **Manual del Artista. Herramientas, materiales, procedimientos, técnicas**, Hermann Blume/Tursen, 2008

VV.AA., **Conceptos fundamentales del lenguaje escultórico**, Akal, 2006

VV.AA., **Procedimientos y materiales de la obra escultórica**, Akal, 2009

WITTKOWER, Rudolf, **La Escultura : procesos y principios**, Alianza Editorial, 2006

WITTGENSTEIN, Ludwig, **Observaciones sobre los colores**, Paidós, 1994

Bibliografía Complementaria

BALL, Philip, **La invención del color**, Turner, 2003

BRUSATIN, Manlio, **Historia de los colores**, Paidós, 2006

JIMÉNEZ, Ariel, **La primacía del color**, Monte Ávila, 1991

MARCHÁN FIZ, Simón, **Del arte objetual al arte de concepto**, Akal, 1990

PAWLIK, Johannes, **Teoría del color**, Paidós, 2007

VARICHON, Anne, **Colores. Historia de su significado y fabricación**, Gustavo Gili, 2005

VV.AA., **Introducción al color**, Akal, 2005

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

Outros comentarios

A asistencia a clase é un requisito esencial para superar a materia.

As actividades de traballo irán en paralelo coa práctica activa, dentro e fóra da aula, para conseguir habilidades e experimentar diferentes técnicas, así como para acudir ás fontes de documentación e obter a información precisa necesaria para a labor que se desenvolve.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia da arte				
Materia	Historia: Historia da arte			
Código	P01G010V01202			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Nodar Fernández, Victoriano			
Profesorado	Nodar Fernández, Victoriano			
Correo-e	vnodar@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia faremos un percorrido polas manifestacións artísticas desde a Antigüedad até o século *XVIII analizando as ideas estéticas que rexeron a creación da arte de cada un dos períodos nos que convencionalmente dividimos a Historia. Nela veremos como arquitectura, escultura, pintura e mesmo as artes decorativas non son só disciplinas independentes e illadas do seu contexto, senón que, ao contrario, son o resultado duns procesos históricos, sociais, relixiosos e mesmo económicos que as condicionaron, favorecido e producido cunhas intencións e cun público determinados.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B1	Capacidade de xestión da información.
B15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.
C1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo
C37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística

Resultados previstos na materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento dos períodos artísticos máis importantes e a súa evolución.	B1	C2
Coñecemento dos conceptos básicos da Historia da arte.		C1 C8
Coñecemento da arte galego no seu contexto histórico	B1	C4 C8
Capacidade de comprender a obra de arte no seu contexto histórico cultural.		C4
Capacidade para comprender a obra de arte como manifestación cultural do seu tempo.	B15	C5 C37
Capacidade de recoñecer os antecedentes históricos de obras e movementos artísticos.		C6 C37
Capacidade de recoñecer os antecedentes históricos de obras e movementos artísticos.		C37
Habilidade para *contextualizar historicamente a obra de arte.		C37
Habilidade para *contextualizar historicamente a arte galega	B15	C37
Habilidade para recoñecer as diferentes escolas interpretativas da *historiografía artística.		C1 C37

Contidos
Tema

1.-A Historia da arte.	O concepto e os seus métodos de lectura. Teoría e función da arte. Arte e sociedade. Os estilos artísticos Elementos e procedementos expresivos
2. A arte das civilizacións mediterráneas antigas	A arte exipcia. *Colosalismo arquitectónico. A plástica exipcia.
3.-A arte Grega	Sociedade e cultura como fundamento da arte grego. Urbanismo e concepción do espazo. A arquitectura. A escultura. Do *arcaísmo ao *helenismo. A cerámica grega e as súas formas de representación.
4.-A arte da Roma clásica.	O sentido do espazo e o urbanismo. A cidade romana. A arquitectura romana: O concepto do espazo interior. A enxeñaría. Monumentos públicos e conmemorativos. Os templos. A arquitectura doméstica. A escultura e o seu sentido realista. A historia e a memoria: o relevo e o retrato. A pintura e o mosaico. A arte *paleocristiano: unha ponte entre dúas culturas.
5.-A arte *prerrománico e as súas variantes occidentais.	A arte na época das invasións. A arte dos *visigodos en España. A arte *carolingio. O *prerrománico asturiana A arte do século *X: arquitectura de Repoboación ou de Fusión. O expresionismo pictórico: Os Beatos.
6.- As achegas de *Bizancio á arte occidental.	Unha nova concepción do espazo interior: a arquitectura. Unha arte *áulico: o mosaico.
7.- A arte musulmá e Al Andalus	*Omeyas e *Abbasidas: Manifestacións artísticas As dinastías turcas e o influxo de *Bizancio. O esplendor da Córdoba *califal. Os reinos de *taifas: sobriedade arquitectónica e esplendor decorativo.
8.-A arte *Románico como estilo internacional: Constantes e variantes.	Un novo espírito arquitectónico para a sociedade feudal. A arquitectura: tipoloxías arquitectónicas. A *espacialidad da igrexa *románica. Orientación e poética da luz. *Volumetría exterior e *segmentación do espazo interior. A plástica *románica: función e mensaxe. A recuperación do clasicismo. Arte *románico e vangardas artísticas do século *XX.
9. O Gótico. Revolución arquitectónica e novo linguaxe expresiva.	A arquitectura e os seus avances: a catedral gótica. O espazo interior: a poética da luz. Da *fragmentación á unidade espacial. Independencia e *naturalismo da escultura. Á procura do principio de individualidade. A arte da luz: a vidreira. A pintura: os primitivos flamencos: a recuperación da paisaxe. O Bosco e os precedentes do surrealismo contemporáneo.
10.- O Renacemento italiano. Arte e *Humanismo.	O retorno á medida humana. A visión unitaria da obra de arte. a individualidade e o xenio do artista. A arquitectura: a inspiración na Antigüedad. Os tratados artísticos. A escultura: a presenza real dos modelos antigos. A pintura: Da tradición medieval ao pleno clasicismo. A escola *veneciana: a luz e a cor. O *Manierismo e a desintegración do ideal de beleza clásico.
11.- A arte barroca como instrumento convincente do poder.	A arquitectura barroca: O templo e o palacio. O urbanismo da cidade moderna. *Atectonismo e utilización libre da linguaxe clásica. A escultura barroca: Dramatismo e expresión. A pintura barroca: predominio da cor, a procura da profundidade, a hexemonía da luz, a composición *asimétrica e o movemento. O *tenebrismo italiano e a escola flamenca.
12.- Do *Rococó ao *Neoclásico. Antigo Réxime e Ilustración.	O *rococó: sensualidade e *decorativismo. Da arte aristocrático á modernidade burguesa. As academias de belas artes. O nacemento da historia da arte. A arquitectura *neoclásica: as fórmulas da inspiración no pasado clásico. Da reconstrución arqueolóxica á adaptación da linguaxe clásica ás novas tipoloxías arquitectónicas contemporáneas. A pintura: Revolucionarios e académicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	40	70
Saídas de estudo	5	12	17

Debate	6	0	6
Seminario	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	8	9
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12
Observación sistemática	4	20	24
Cartafol/dossier	0	8	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición de temas
Saídas de estudo	Visitas a monumentos e coleccións da arte galego que *exemplifiquen os contidos tratados nas leccións maxistras.
Debate	Discusión *colaborativa sobre a estética de diferentes obras de arte do pasado e o seu papel na *conformación da arte actual.
Seminario	Revisión dos traballos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Saídas de estudo	Visitas a exposicións temporais, museos ou monumentos de Galicia que *exemplifiquen os contidos tratados durante as clases maxistras e sirvan ao alumnado para a toma de contacto coa obra de arte.
Debate	Debates sobre os temas expostos en clase ou saídas de campo

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	A sesión maxistral será avaliada tamén mediante unha proba na que o alumnado terá que comentar por escrito unha serie de obras de arte dos períodos estudados aplicando en cada unha delas os coñecementos adquiridos. Para superar a materia, é necesario conseguir nesta proba unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre os 10 do total) Con isto, o alumnado dará conta dos seguintes resultados da aprendizaxe: Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de maneira crítica a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte. Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo.	30	C1 C5 C8
Exame de preguntas de desenvolvemento	A sesión maxistral será avaliada mediante unha proba escrita de resposta longa de carácter transversal na que terá que relacionar diferentes contidos e ideas do temario. Para superar a materia, é necesario conseguir nesta proba unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre os 10 do total). Con isto o alumno dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade. Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte. Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socio-culturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística.	40	C4 C6 C37

Observación sistemática	Valoración do traballo autónomo do alumnado a través de comentarios de obras de arte. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Capacidade de xestión da información. Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores. Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socio-económica e cultural.	10	B1	C2 C5
Cartafol/dossier	Informe das saídas de estudo programadas como complemento da materia. Con isto o alumnado dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Sensibilidade cara ao patrimonio cultural. Capacidade de xestión da información	20	B1 B15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo*). Serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará un 30% desta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- ARIAS ANGLÉS, Enrique., **Del Neoclasicismo al Impresionismo. Historia del arte español 3**, Akal, 1999
- BANGO TORVISO, Isidro, **Alta edad Media: de la tradición hispanogoda al románico**, 1ª, Sílex, 1989
- BECKWITH, John, **El arte de la Alta Edad Media: carolingio, otónico, románico**, 1ª, Destino, 1995
- BECKWITH, John, **Arte paleocristiano y bizantino**, 1ª, Cátedra, 1997
- BENEVOLO, Leonardo, **Historia de la Arquitectura del Renacimiento: la arquitectura clásica (del siglo XV al siglo XVIII)**, 3ª, Gustavo Gili, 1988
- BIANCHI BANDINELLI, Ranuccio, **El arte de la antigüedad clásica: Etruria y Roma**, 1ª, Akal, 2000
- BLANCO FREIJEIRO, Antonio, **Arte griego**, 3ª ed. renov., CSIC, 2011
- CALABRESE, Omar, **El lenguaje del arte**, Reimp., Paidós, 2003
- CONANT, Kenneth John, **Arquitectura carolingia y románica, 800-1200**, 2ª, Cátedra, 1991
- DUBY, G., **La época de las catedrales: arte y sociedad, 980-1420**, 3ª, Cátedra, 1997
- ETTINGHAUSEN, Richard, **Arte y arquitectura del Islam, 650-1250**, 4ª, Cátedra, 2005
- GOMBRICH, Ernst, **La Historia del Arte**, Debate, 1997
- JANSON, H.W., **Historia General del Arte**, Alianza, 1995
- SIMSON, Otto Von, **La catedral gótica. Los orígenes de la arquitectura gótica y el concepto madieval del orden**, 1ª, Alianza, 1980
- PANOFKY, Erwin, **Renacimiento y Renacimientos en el arte occidental**, 3ª, Alianza, 1981
- PANOFKY, Erwin, **Estudios sobre iconología**, 4ª, Alianza, 1980
- POLLIT, Jerome Jordan, **Arte y experiencia en la Grecia clásica**, 1ª, Xarait, 1984
- VV.AA., **Diccionario visual de términos de arte**, Cátedra, 2015
- WITTKOWER, Rudolf, **Los fundamentos de la arquitectura en la edad del Humanismo**, 1ª, Alianza, 1995
- WÖLFFLIN, Heinrich, **Renacimiento y Barroco**, 2ª, Paidós, 1991

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas escultóricas				
Materia	Técnicas escultóricas			
Código	P01G010V01203			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Loeck Hernández, Juan			
Profesorado	Bermejo Arrieta, María Natividad Fernández Olivera, María Luísa Loeck Hernández, Juan Novegil González-Anleo, Xoán Manuel			
Correo-e	jloeck@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	É unha materia de tipo instrumental, onde os alumnos e alumnas deben adquirir os coñecementos básicos sobre os procesos, procedementos, conceptos, técnicas, materiais e útiles propios da escultura, *implementando progresivamente ao longo destes últimos anos as novas tecnoloxías que se van incorporando a prácticaa escultórica actual.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos dos materiais e útiles propios da práctica escultórica.Como son o espazo, tempo, percorrido, forma, obxecto, a luz..	C12
Coñecementos básicos dos procedementos tales como a escultura *objetual, as instalacións, as intervencións, as *performances, a construción, as *viocreaciones, todas estes e os que vaia xurdindo aplicados á creación escultórica.	C12 C14
Coñecementos básicos de métodos de produción escultórica. Introducción aos procesos e procedementos de escultoras e escultores contemporáneos que propoñan vías abertas de produción escultórica.	C9 C37 C42
Coñecemento do vocabulario e do código escultóricos.	C5 C6 C7
Capacidade para o manexo básico de útiles e maquinarias escultóricas.	C12 C31 C32

Capacidade para o manexo básico de materiais escultóricos.	C12 C31 C32
Capacidade para xerar e xestionar de forma básica unha obra escultórica.	C31
Habilidade para construír unha escultura nas súas diferentes técnicas nun nivel básico.	C31 C32 C42 C43
Habilidade para xerar sistemas de produción escultórica nun nivel básico.	C31 C42 C43
Habilidade no manexo de ferramentas e máquinas básicas para a produción escultórica.	C32 C42
Coñecemento *introductorio a novos procesos escultóricos adaptados das novas tecnoloxías de deseño e produción de obxectos. Modelado e Impresión 3D.	C9 C42 C43

Contidos

Tema	
Desenvolvemento histórico.	A evolución da escultura como actividade artística. A escultura na actualidade. Aproximación a autores contemporáneos e ás súas técnicas de produción escultórica; procesos e procedementos.
A configuración *tridimensional da forma.	Espazo e volume. Adaptación á *ideación e *proyectación no tres dimensións.
Estética das proporcións.	Os canons. A importancia do bosquexo: O bosquexo adaptado á linguaxe *tridimensional. Bosquexo real e bosquexo virtual.
Teorías físicas da *tridimensionalidad.	Dimensión, proporción, *simetría e equilibrio, escala, gravidade, peso, recursos comparativos. Ritmo e articulación. Movemento e repouso no vulto redondo. Recursos *compositivos. A silueta e a sombra. O plano e o *volumétrico.
Accións clásicas do proceso *escultórico.	Teorías *aditivas *sustractivas e *permutativas. Teorías construtivas. Teorías Reprodutivas.
Procesos e procedementos prácticos do modelado e da construción.	Estruturas abertas e pechadas. Semellanzas e diferenzas. Sólidos e espazos *estereoscópicos. A superficie: textura e cor na escultura. Estudo das características *intrínsecas dos materiais e a súa aplicación no campo escultórico.
Métodos de reprodución *tridimensional. Procesos e principios.	Concepto de orixinal e réplica, obxecto natural e obxecto transformado. O *molde. Negativo e positivo. Forma sen orixinal: Producir un obxecto a partir da talla negativa. A repetición como recurso. Introducción aos procedementos escultóricos dixitais: modelado e impresión 3-D
Aproximacións xerais ao obxecto.	*Collage, *objet *trouvé, *ready-*made, *assemblage, poema-obxecto.
Contexto social.	Introdución ao percorrido, traballos de campo. Introducción aos sistemas de documentación específicos dos procesos escultóricos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	30	30	60
Obradoiro	15	20	35
Traballo tutelado	4	20	24
Cartafol/dossier	1	10	11
Lección maxistral	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os estudantes traballasen na aula realizando unha serie de propostas prácticas sobre os contidos da materia, baixo a supervisión do profesor
Obradoiro	O estudante terá que realizar diversas experimentacións con distintos materiais nos diferentes talleres e espazos.
Traballo tutelado	A partir das clases teóricas onde se realizase un percorrido visual e teórico da arte e dos artistas actuais e do último século, o alumno realizará un traballo práctico e memoria escrita sobre un dos artistas propostos.
Cartafol/dossier	Entregarase ao final do cuadrimestre, dixitalmente por *Moovi, un dossier ou *portafolio con imaxes que ilustren os traballos presenciais de aula, taller e os traballos autónomos realizados polo alumnado durante o período lectivo.

Lección maxistral	Clases teóricas sobre a arte contemporánea e máis concretamente sobre escultura moderna e actual. Exposición de aspectos teóricos da materia, procesos e procedementos e presentación dos traballos que se desenvolverán na aula.
-------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Traballos de aula: seguimento diario na clase do desenvolvemento dos traballos propostos. A duración de cada exercicio de clase será dunha ou dúas semanas.
Obradoiro	Talleres: seguimento in situ do traballo realizado, apoio técnico ao uso de materiais e ferramentas.
Traballo tutelado	Traballos tutelados: seguimento individualizado durante o proceso de recollida de información, redacción, etc.
Cartafol/dossier	Documentación fotográfica dos traballos realizados polo alumno/a. Valorarase a calidade das imaxes así como os comentarios sobre procesos e procedementos realizados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Avaliarase a asistencia e participación na aula, o resultado obtido segundo a formulación do exercicio e a aptitude demostrada. Tamén se terá en conta, que as entregas de cada exercicio fágase no tempo estipulado para iso.	50	C9 C12 C14 C31 C32 C42 C43
Obradoiro	Avaliarase a asistencia e participación, así como o resultado das prácticas realizadas..	20	C9 C12 C14 C31 C32 C42 C43
Traballo tutelado	Claridade na exposición dos conceptos utilizados. Presentación adecuada do traballo.	10	C6 C7 C9 C31
Cartafol/dossier	Avaliarase a documentación presentada como resultado dos exercicios de aula, taller e traballos autónomos propostos polo profesorado.	5	
Lección maxistral	Avaliarase a asistencia e participación e *asimilación dos contidos propostos.	15	C5 C6 C7 C9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao final do cuadrimestre, na convocatoria ordinaria, (martes 21 de maio ás 10:30 horas no espazo 04) recibiranse os traballos non entregados no seu momento. No caso de que falte algún dos exercicios propostos, ou de que non se entregase ningún, ou de que algún dos exercicios non se superase satisfactoriamente, o alumno figurará como non presentado na acta de xuño.

PROBAS DE AVALIACIÓN DA CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XULLO DE 2024. Consistirá na recepción de todos aqueles exercicios que queden por entregar ou, se é o caso, que queden suspendidos na convocatoria ordinaria de xuño.

A data e hora desta convocatoria de xullo pódese consultar na páxina web da Facultade, no apartado docencia/exames. En Moovi tamén se indicará no seu momento.

Terase en conta a asistencia regular ás clases, así como o feito de que a documentación dos exercicios se suba á plataforma Moovi, de forma oportuna.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Krauss, R., **Pasajes de la Escultura Moderna**, 1, Akal, 2002
- Marchán Fiz, S., **Del arte objetual al arte de concepto**, 3, Akal, 1986
- Plowman, J., **Enciclopedia de técnicas escultóricas**, 2, Acanto, 1998
- Read, H., **La escultura moderna**, 1, Destino, 1994
- Wittkower, R. y M., **La escultura: procesos y principios**, 5, Alianza, 1984
- VVAA, **Conceptos Fundamentales del Lenguaje Escultórico**, 1, Akal, Bellas Artes, 2006

VVAA, **Procedimientos y Materiales en la Obra Escultórica**, 1, Akal, Bellas Artes, 2009

Bibliografía Complementaria

Beljon, J.J., **Gramática del Arte**, 1, Celeste ediciones, 1993

Berger, J., **Modos de ver**, 6, Gustavo Gili, 2001

Ghyca, M.C., **Estética de las proporciones en la naturaleza y en las artes multiculturales**, 3, Poseidón, 1983

Krauss, R., **La originalidad de la vanguardia y otros mitos artísticos**, 1, Alianza, 1996

Munari, B., **¿Cómo nacen los objetos? Apuntes para una metodología proyectual**, 1, Gustavo Gili, 1983

Pirson, J.F., **La estructura y el objeto**, 1, Promociones y Publicaciones Universitarias, 1988

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Escultura/P01G010V01304

Producción artística: Obxecto e espazo/P01G010V01603

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Outros comentarios

Lémbrese a importancia da asistencia das clases teóricas e de taller, e a realización na aula dos exercicios propostos polos profesores e profesoras. Por iso insítese en que, salvo que se indique ex-profeso, non se avaliarán aqueles exercicios de aula que non fosen realizados en presenza de docentes.

Será necesario realizar e entregado TODOS os exercicios propostos durante o cuadrimestre para que a materia sexa avaliada no seu conxunto. Si non é así, aparecerá o alumno/a en actas como non presentado, gardándose para próxima convocatoria a nota dos exercicios que si entregue.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas fotográficas				
Materia	Técnicas fotográficas			
Código	P01G010V01204			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Rodríguez Caldas, María del Mar			
Profesorado	Costas Lago, Andrea Franco Costas, Xisela Pinal González, Andrés Rodríguez Caldas, María del Mar Tejo Veloso, Carlos			
Correo-e	marcaldas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O alumnado matriculado nesta materia usou a cámara fotográfica en diferentes contextos, aínda que non se cursara ningunha materia que abordase a fotografía tanto no aspecto práctico como no teórico. Este é o motivo principal polo que nesta materia partírase de cero. A materia enfocárase desde un punto de vista eminentemente práctico fundamentándose no manexo da cámara e no proceso de obtención das imaxes fotográficas. Asemade, propiciárase un achegamento á historia e á estética fotográfica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Capacidade de xestión da información.
B2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística
C48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumnado será capaz de manexar cámaras e outros dispositivos fotográficos.	C12 C14
O alumnado será capaz de entender o valor creativo da fotografía.	C2 C6 C14

O alumnado será capaz de entender o valor interdisciplinar da fotografía.		C5 C6 C7 C39
O alumnado será capaz de entender o valor documental, de análise e de xeración de imaxes da fotografía na creación artística.	B1 B2	C5 C6 C7 C48
O alumnado será capaz de xerar e xestionar dun xeito básico imaxes fotográficas dixitais.		C31 C32 C42 C43
O alumnado será capaz de xerar e xestionar dun xeito básico imaxes fotográficas analoxicas.		C31 C32 C42 C43
O alumnado será capaz de xerar sistemas de produción fotográfica nun nivel básico.		C31 C32 C42 C43
O alumnado será capaz de manexar dispositivos e materiais básicos para a produción fotográfica.		C32 C42
O alumnado será capaz de integrar a fotografía en procesos creativos.		C42 C43
O alumnado será capaz de utilizar a fotografía como documento e medio de análise visual.	B1 B2	C36

Contidos

Tema	
CÁMARA FOTOGRÁFICA	A cámara fotográfica. Lonxitude focal. Obxectivos. Diafragma/profundidade de campo. Velocidade de exposición/movemento. Elección do par diafragma-velocidade. Medición da luz. Cámaras analóxicas e cámaras dixitais.
LABORATORIO EN BRANCO E NEGRO.	EMULSIÓNS FOTOGRÁFICAS. Concepto de substancia fotosensible. Tipos de emulsións. O fotograma como instrumento de creación. REVELADO. Películas en branco e negro. Tipos e características. Proceso de revelado do negativo en branco e negro. POSITIVADO. A ampliadora e os seus elementos. Proceso de positivado en branco e negro. Contactos, tiras de proba e copia fotográfica. Utilización de filtros de contraste.
FOTOGRAFÍA DIXITAL	Capturadores de imaxe numérica. Estrutura da imaxe numérica. Arquivos de imaxe. Representación da cor. Dispositivos de reprodución. Realización de copias en cor. Diferentes procesos.
ESTUDIO E ILUMINACIÓN	A luz. Luz natural e luz artificial. Temperatura de cor. Equipos de iluminación e ferramentas. Luz continua. Flash. Velocidade de sincronización e obturación. A luz principal, recheo e recorte. Esquemas de iluminación.
HISTORIA E ESTÉTICA DA FOTOGRAFÍA	Os diferentes usos da fotografía o longo da historia. A fotografía como medio de expresión artística. Correntes estéticas, movementos e principais autoras e autores.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	45	45
Seminario	7	0	7
Prácticas de laboratorio	40	0	40
Presentación	8	0	8
Cartafol/dossier	5	0	5
Traballo	0	45	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Aprendizaxe baseado en Realización autónoma de proxectos fotográficos a proposta do profesorado.

proxectos

Seminario	O profesorado asiste a un grupo de estudantes para a resolución de problemas na aula ou no laboratorio.
Prácticas de laboratorio	Os estudantes traballan individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesorado, no viero da materialización dos seus proxectos.
Presentación	O estudante, de maneira individual ou en grupo, presenta o resultado dos seus proxectos, metodo ou metodoloxías empregadas e análise e conclusión, ante o profesorado e un grupo de estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	O profesorado propón proxectos proporcionando referentes artísticos e orientando sobre o desenvolvemento conceptual e os recursos técnicos para a súa realización.
Prácticas de laboratorio	O profesorado asiste ao alumnado, individualmente ou en grupo, na materialización dos seus traballos.
Seminario	O profesorado orienta aos estudantes sobre a resolución de problemas técnicos e conceptuais.
Probas	Descrición
Traballo	O profesorado supervisa, individualmente e en grupo, a realización de traballos e proxectos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe baseado en proxectos	Desenvolver e manexar a cámara e os procesos e conceptos abordados. Desenvolver as imaxes fotográficas desde unha perspectiva técnica, estética e conceptual.	5	C12 C14
Prácticas de laboratorio	Adquirir destreza no uso de aparatos e procesos fotográficos. Utilizar os medios adecuados para solucionar propostas concretas.	35	C2 C6 C14 C31 C32 C42 C43
Presentación	Adquirir destreza para presentar en publico os traballos realizados. Potenciar a capacidade de análise e de síntese. Desenvolver a capacidade de diálogo no debate dos traballos presentados.	5	B1 B2 C42 C43
Cartafol/dossier	A disposición, inquietude e búsqueda de alternativas en todo momento coherentes cos proxectos na súa presentación e soporte físico.	5	B1 C36
Traballo	Desenvolvemento e destreza no manexo da cámara e dos procesos e conceptos abordados. Desenvolvemento de imaxes fotográficas desde a perspectiva técnica, estética e conceptual.	50	C2 C6 C14 C31 C32 C42 C43

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria ordinaria: Entréganse os exercicios e proxectos propostos no curso, podéndose realizar, a maiores, unha proba teórico-práctica sobre os contidos da materia.

Convocatorias extraordinarias: Realízase unha proba teórico-práctica sobre os contidos da materia e/ou entrega de exercicios pendentes.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/es/docencia/examenos/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BAQUÉ, Dominique, **La fotografía plástica: un arte paradójico**, Gustavo Gili, 2003

BENJAMIN, Walter, **Sobre la fotografía**, Pre-Textos, 2004

FONTCUBERTA, Joan, **Estética fotográfica : una selección de textos**, Gustavo Gili, 2003

NEWHALL, Beaumont, **Historia de la fotografía**, Gustavo Gili, 1983

SONTAG, Susan, **Sobre la fotografía**, Edhasa, 1981

Bibliografía Complementaria

ANTONINI, Marco et al, **Fotografía experimental: Manual de técnicas y procesos alternativos**, Blume, 2015

BRAU, Gabriel, **Fotografía digital en blanco y negro**, J de J, 2018

FREEMAN, Michael, **Guía completa de fotografía digital**, Blume, 2012

FREEMAN, Michael, **Guía completa de luz e iluminación digital**, Blume, 2013

HUNTER, Fil; BIVER, Steven; FUQUA, Paul, **La luz. Ciencia y magia**, Anaya, 2015

MELLADO, José María, **Fotografía digital de alta calidad**, Artual, 2010

MELLADO, José María, **Lightroom Revolution: Fotografía de Alta Calidad**, Anaya, 2018

oscarenfotos.com,

xatakafoto.com,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Proxectos fotográficos/P01G010V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Informática: Técnicas informáticas/P01G010V01103

Outros comentarios

Titorías:

Carlos Tejo: Despacho área de pintura 2º piso. Cita previa email: carlos.tejo@uvigo.gal

Mar Caldas: Despacho área de pintura 2º piso. Cita previa email: marcaldas@uvigo.gal

Andrés Pinal: viernes de 17.00-21.00. andrespinal@hotmail.com

Andrea Costas: Despacho área de pintura 2º piso. Cita previa email: andrea.costas.lago@uvigo.gal